

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

zo 7. apríla 2011 *

Vo veci C-291/09,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Rechtbank van koophandel te Brussel (Belgicko) zo 17. júla 2009 a doručený Súdnemu dvoru 27. júla 2009, ktorý súvisí s konaním:

Francesco Guarnieri & Cie

proti

Vandevelde Eddy VOF,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Tizzano, sudcovia J.-J. Kasel, A. Borg Barthet, E. Levits a M. Safjan (spravodajca),

generálna advokátka: E. Sharpston,
tajomník: A. Calot Escobar,

* Jazyk konania: holandčina.

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— belgická vláda, v zastúpení: T. Materne, splnomocnený zástupca,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: J.-B. Laignelot a M. van Beek, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 14. septembra 2010,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 28 ES až 30 ES.

- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou Francesco Guarnieri & Cie (ďalej len „Guarnieri“), spoločnosťou založenou podľa monackého práva so sídlom v Monaku, a Vandavelde Eddy VOF (ďalej len „Vandavelde“), spoločnosťou so sídlom v Belgicku, vo veci dodávky rôzneho tovaru a jeho zaplatenia.

Právny rámec

Colný kódex Spoločenstva

- 3 Článok 3 ods. 2 písm. b) nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva (Ú. v. ES L 302, s. 1; Mim. vyd. 02/04, s. 307), teraz nahradený článkom 3 ods. 2 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 450/2008 z 23. apríla 2008 ktorým sa ustanovuje Colný kódex Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 145, s. 1) stanovuje:

„Za súčasť colného územia spoločenstva sa považujú nasledujúce územia ležiace mimo územia členských štátov, pričom sa zohľadnia dohovory a zmluvy, ktoré sa na týchto územiach uplatňujú:

...

b) Francúzsko

Územie Monackého kniežatstva v súlade s jeho vymedzením v Colnom dohovore podpísanom v Paríži 18. mája 1963 (Úradný vestník z 27. septembra 1963, s. 8679).“

Belgické právo

- 4 Článok 851 belgického súdneho poriadku (ďalej len „súdny poriadok“) stanovuje:

„Zahraničný štátny príslušník, ktorý podal žalobu alebo je vedľajším účastníkom konania, je v prípade, ak to požaduje belgický žalovaný, povinný zaplatiť peňažnú záruku na trovy konania a náhradu škôd (*cautio iudicatum solvi*), na ktorých zaplatenie by mohol byť žalobca zaviazaný, s výnimkou, že ide o štátnych príslušníkov štátov, s ktorými existuje dvojstranný dohovor, na základe ktorého sú oslobodení od tejto povinnosti. Žalovaný môže požadovať, aby bola záruka zaplatená prvýkrát aj v konaní o opravnom prostriedku, ak je odporcom v tomto konaní.“

- 5 Zo spisu nevyplýva, že existuje dohovor, ktorý by oslobodzoval spoločnosti založené podľa monackého práva od povinnosti zaplatiť takúto záruku.

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 6 Akciová spoločnosť Fourcroy objednala od spoločnosti Vandeveld 21 000 „twister-glazen“ (poháre) a 100 000 čajových sviečok s príslušenstvom v rámci reklamnej akcie súvisiacej s predajom fliaš likéru „Mandarine Napoléon“. Vandeveld objednala tento tovar od spoločnosti Guarnieri.
- 7 Podľa spoločnosti Vandeveld Guarnieri svoj záväzok nesplnila riadne. Podľa tejto spoločnosti nielenže došlo k oneskoreniu dodávky, ale dodávka nezodpovedala ani objednávke, lebo 65 % „twister-glazen“ bolo rozbitých, poháre, ktoré neboli

poškodené, boli veľmi znečistené, plastové obaly boli rozbité (3 000 kusov) a reklamné nálepky boli umiestnené na nesprávnej strane. Vandevælde preto odmietla zaplatiť za túto objednávku.

- 8 Guarnieri sa preto obrátila na Rechtbank van koophandel te Brussel (Obchodný súd v Bruseli), pred ktorým žiadala o úhradu čiastok za nezaplatené faktúry spolu s úrokmi z omeškania. Vandevælde podala vzájomnú žalobu, v ktorej žiadala náhradu spôsobenej škody a náhradu škody vo forme ušlého zisku spolu so zákonnými úrokmi.

- 9 Počas konania o opravnom prostriedku Vandevælde *in limine litis* požiadala o námietku *cautio iudicatum solvi* podľa článku 851 súdneho poriadku, aby Guarnieri zložila záruku na trovy konania vo výške 2 500 eur na trovy konania, na ktorých zaplatenie by mohla byť zaviazaná.

- 10 Keďže Guarnieri tvrdila, že povinnosť zložiť peňažnú záruku je v rozpore s článkami 28 ES až 30 ES týkajúcimi sa voľného pohybu tovarov, Rechtbank van koophandel te Brussel na účely posúdenia zlučiteľnosti článku 851 súdneho poriadku s právom Únie považoval za nutné prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Bránia články [28 ES, 29 ES a 30 ES] tomu, aby sa žalobkyni s monackou štátnou príslušnosťou, ktorá v Belgicku podala žalobu na zaplatenie faktúr za dodávku ‚twister‘ pohárov a čajových sviečok s príslušenstvom, uložila na návrh žalovanej s belgickou

štátnou príslušnosťou povinnosť zložiť záruku na trovy konania a náhradu škôd, na ktorých zaplatenie by mohla byť zaviazaná?“

O prejudiciálnej otázke

- 11 Na úvod treba pripomenúť, že zo skutkového stavu uvedeného vnútroštátnym súdom vyplýva, že predmetná vec sa netýka vývozných tokov, ale len obchodu do Belgicka. Preto netreba preskúmať otázku výkladu článku 35 ZFEÚ.

- 12 Pokiaľ ide o posúdenie mechanizmu *cautio iudicatum solvi* v súvislosti s článkami 34 ZFEÚ a 36 ZFEÚ, je potrebné najskôr rozhodnúť o uplatniteľnosti ustanovení týkajúcich sa voľného pohybu tovaru za okolností, ako sú okolnosti veci samej, ktorá sa týka dovozu tovaru pochádzajúceho z Monaka monackou spoločnosťou do členského štátu.

- 13 V tejto súvislosti treba určite pripomenúť, že články 52 ZEÚ a 355 ZFEÚ nezahŕňajú do „územnej pôsobnosti zmlúv“ územie Monackého kniežatstva a že vylúčenie colného územia Únie vyvoláva okrem toho neuplatniteľnosť pravidiel zmluvy FEÚ týkajúcich sa voľného pohybu tovaru (pozri v tomto zmysle rozsudok z 23. septembra 2003, Komisia/Spojené kráľovstvo, C-30/01, Zb. s. I-9481, bod 60).

- 14 Podľa článku 3 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 2913/92 sa územie Monackého kniežatstva považuje za súčasť colného územia Únie. Na obchod medzi Monakom a členskými štátmi preto nemožno uvaliť žiadne clo alebo daň s rovnocenným účinkom a s tovarom pochádzajúcim z Monaka vyvezeným priamo do členského štátu treba zaobchádzať tak, ako keby pochádzal z týchto štátov. Zo skutočnosti, že tento tovar je postavený na rovnakú úroveň ako výrobky z členských štátov, vyplýva, že na tovar pochádzajúci z Monaka sa vzťahujú pravidlá Zmluvy týkajúce sa voľného pohybu tovaru (pozri analogicky rozsudky z 15. decembra 1976, Donckerwolcke a Schou, 41/76, Zb. s. 1921, body 17 a 18, ako aj Komisia/Spojené kráľovstvo, už citovaný, bod 54).
- 15 Pokiaľ ide o otázku, či právny predpis členského štátu, ktorý ukladá každému zahraničnému štátnemu príslušníkovi, akým je monacký štátny príslušník, povinnosť zaplatiť *cautio iudicatum solvi*, ak podá žalobu proti štátnemu príslušníkovi tohto členského štátu, zatiaľ čo takáto povinnosť nie je stanovená pre štátnych príslušníkov tohto členského štátu, predstavuje prekážku voľného pohybu tovaru, treba pripomenúť, že obchodno-právna úprava členských štátov, ktorá môže priamo alebo nepriamo, skutočne alebo potenciálne brániť obchodu v rámci Únie, sa má považovať za opatrenie s rovnakým účinkom ako množstevné obmedzenia (pozri v tomto zmysle rozsudky z 11. júla 1974, Dassonville, 8/74, Zb. s. 837, bod 5, a z 9. decembra 2010, Humanplasma, C-421/09, Zb. s. I-12869, bod 26).
- 16 Ako však uviedla generálna advokátka v bode 46 svojich návrhov, vnútroštátna právna úprava, akou je námietka *cautio iudicatum solvi* stanovená v článku 851 súdneho poriadku, má čisto procesno-právnu povahu a nemá za cieľ upravovať obchod s tovarom. Okrem toho jej uplatnenie nie je podmienené pôvodom predmetného tovaru, ale dvomi kumulatívnymi podmienkami, a to, po prvé, existenciou sporu, ktorý musí začať po uzavretí zmluvy a vedie k súdnemu konaniu pred belgickými súdmi, a, po

druhé, skutočnosťou, že žaloba sa týka belgického štátneho príslušníka ako žalovaného, ktorý sa rozhodne využiť predmetný článok.

- 17 Je pravda, že opatrenie takéhoto typu vedie k tomu, že na hospodárske subjekty, ktoré podajú žalobu na súd, sa vzťahuje odlišný procesný režim podľa toho, či majú štátnu príslušnosť dotknutého členského štátu. Ako však uviedla generálna advokátka v bodoch 46 a 47 návrhov, skutočnosť, že štátni príslušníci iných členských štátov by preto mohli váhať, či predajú tovar kupujúcim usadeným v uvedenom členskom štáte, ktorého sú štátnymi príslušníkmi, je príliš neistá a všeobecná na to, aby predstavovala prekážku voľného pohybu tovaru v rámci Spoločenstva (pozri analogicky rozsudky zo 7. marca 1990, Krantz, C-69/88, Zb. s. I-583, bod 11; zo 14. júla 1994, Peralta, C-379/92, Zb. s. I-3453, bod 24; z 5. októbra 1995, Centro Servizi Spediporto, C-96/94, Zb. s. I-2883, bod 41, a z 22. júna 1999, ED, C-412/97, Zb. s. I-3845, bod 11). Príčinnú súvislosť medzi prípadným ovplyvnením obchodu v rámci Spoločenstva a predmetným rozdielnym zaobchádzaním preto nemožno považovať za preukázanú.
- 18 Článok 34 ZFEÚ teda nebráni takému vnútroštátnemu opatreniu, akým je opatrenie zakotvené v článku 851 súdneho poriadku.
- 19 Vzhľadom na to treba spresniť, ako pripomína Komisia Európskych spoločenstiev, že Súdny dvor už rozhodol, že vnútroštátne ustanovenie, akým je ustanovenie vo veci samej, hoci nerozlišuje podľa pôvodu výrobkov, obsahuje vo vzťahu k štátnym príslušníkom ostatných členských štátov priamu diskrimináciu založenú na štátnej príslušnosti žalobcu, keďže od svojich štátnych príslušníkov nepožaduje záruku (rozsudky

z 26. septembra 1996, *Data Delecta a Forsberg*, c-43/95, Zb. s. I-4661, body 17 a 22, ako aj z 20. marca 1997, *Hayes*, C-323/95, Zb. s. I-1711, bod 19).

- 20 Takúto diskrimináciu, ktorú článok 18 prvý odsek ZFEÚ zakazuje, však nemožno konštatovať vo vzťahu k monackej spoločnosti, akou je žalobkyňa vo veci samej, lebo táto spoločnosť sa nemôže platne dovolávať uvedeného ustanovenia Zmluvy (pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. októbra 1997, *Saldanha a MTS*, C-122/96, Zb. s. I-5325, bod 15; pozri tiež v oblasti voľného pohybu osôb rozsudok zo 4. júna 2009, *Vatsouras a Koupantantze*, C-22/08 a C-23/08, Zb. s. I-4585, bod 52).
- 21 S ohľadom na uvedené úvahy treba na položenú otázku odpovedať, že článok 34 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby právna úprava členského štátu požadovala, aby navrhovateľ s monackou štátnou príslušnosťou, ktorý podal na občianskoprávny súd tohto štátu žalobu proti jeho štátnemu príslušníkovi, ktorou sa domáha zaplatenia faktúr za dodávku tovaru považovaného za tovar Spoločenstva, zložil *cautio iudicatum solvi*, zatiaľ čo takáto povinnosť štátnym príslušníkom tohto členského štátu nie je uložená.

O trovách

- 22 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnyim dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Článok 34 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby právna úprava členského štátu požadovala, aby navrhovateľ s monackou štátnou príslušnosťou, ktorý podal na občianskoprávny súd tohto štátu žalobu proti jeho štátnemu príslušníkovi, ktorou sa domáha zaplatenia faktúr za dodávku tovaru považovaného za tovar Spoločenstva, zložil cautio iudicatum solvi, zatiaľ čo takáto povinnosť štátnym príslušníkom tohto členského štátu nie je uložená.

Podpisy